

Chat-keskustelu ENTER ry:n *Turvallinen netinkäyttö* -etätietoiskussa 11.2.2021

(keskustelu on muokattu luettavampaan muotoon)

Pirjo: Jos olen ladannut play kaupasta Nordean pikakuvakkeen, onko se turvallinen, kiitos.

Juulia : Tabletilla ja Älypuhelimilla on turvallista käyttää pankkeja, jos sovellus on ladattu PlayKaupasta tai AppStoresta.

Ikka : Play kaupasta ladattu "pikakuvake" on siis sovellus ja aloitusnäytöllä oleva pikakuvake käynnistää sen sovelluksen. Siis on turvallinen.

Ilkka: Terveysasemat soittavat usein "Tuntematon numero" -näytön esiintyessä, varsinkin lääkärit soittaessaan tietoja potilaalle. Huijarit sen sijaan soittavat lähes aina näkyvästä numerosta ja usein ulkomaalaisesta numerosta eli + merkki alussa.

Katri: Kaupungin terveystasemat alkavat numerolla 310... Jos lääkäri soittaa, niin minulla on lukenut aina Yksityinen.

Matias : poliisit voivat soittaa tuntemattomasta numerosta

Nina : Esan viittaama viranomainen on Traficom / Kyberturvallisuuskeskus

<https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/ohjeet>

Jukka : Varmuuskopioiko automaattinen v-kopiointi myös laitteen muistikortilla olevat tiedostot vai pelkästään laitemuistin tiedostot?

Ilkka : Varmuuskopiointi ei varmista lisämuistikortin tietoja. Lisämuistikortin tietojen varmistaminen saa (muistaakseni) varmistuksiin mukaan, mutta tällöin automaattisessa pilvitaliossa pitää olla PALJON tilaa.

Matias : jos soittaa 112 niin mistä tietää että sieltä ei vastaa huijari?

Ilkka : Itse soittaessaan kuten 112 numeroon, puhelinverkko ohjaa numeron oikein eli hätäkeskukseen. Tiedossa ei ole tapausta, jossa puhelinverkko ohjaisi huijarille.

Huijari voi soittaa "killerin" eli lyhyen pirahduksen, mutta sellaiseen numeroon ei pidä

soittaa takaisin varsinkaan ei pidä soittaa takaisin ulkomaisiin numeroihin koska lasku on aina selvästi euroja 10x_euroja 100x_euroja tms. Pelkkä perusulkomaanpuhelu on alkaen noin euro/min Pohjoismaiden ja EU:n ulkopuolisiin maihin.

Jukka : Kaikissa www-osoitteissa ei ole https:// tai http:// osoitteen alkua. Miksi?
Esa: koska selaimet näyttävät vain osoitteen tärkeimmät osan, kyllä jokaisessa www-osoitteessa on http mutta se yleensä näkyy vasta kun klikkaa hiirellä osoitekenttää.

Hellevi : Joudun käsittelemään henkilötunnuksia netin kautta, mikä on turvallisin tapa, ettei niitä kukaan pääsisi varastamaan. Tekstiviesti, sähköposti, whatsapp ???
Esa: suosittelen tekstiviestiä. Ei missään nimessä WhatsAppia tai Messengeriä, ei mielellään sähköpostiakaan.

Jukka : Miten kommentoit iki-sähköpostin käyttöä, hyvä vai hankala?

Harri : Iki-osoite on hyvä. Ollut mulla käytössä jo yli 20 vuotta.

Ilkka : @iki.fi sähköposti on maksullinen, toistaiseksi ja ainakin noin kuusi vuotta tästä eteenpäin 1.vuosimaksu riittää 40 euroa, toimii, ja kääntää spostin mihin tahansa spostitunnukseen eli etunimi.sukunimi@iki.fi osoitetta ei koskaan lueta. Jokainen saa vaihtaa kohde_spostin haluamallaan hetkellä.

Anneli : Voiko tilinumeron lähettää sähköpostilla?

Esa: periaatteessa pelkällä tilinumerolla ei tee mitään, eli sen voi lähettää. Jos haluaa olla tarkka, niin kannattaa lähettää tekstiviestillä.

Pirjo : mitä tarkoittaa "tallentaa salasana selaimen

Esa: että oman tietokoneen selain (=Chrome, Edge, Safari, Firefox) muistaa jonkun nettisivun salasanan automaattisesti eikä ihmisen tarvitse sitä kirjoittaa. Ongelma voi muodostua silloin, jos käyttääkin toista tietokonetta tai omalle tietokoneelle tapahtuu jotain - tällöin siis salasana pitää kaivaa jostain muualta tai omasta muistista.

Tupu : Mitä tarkoitti, että sähköpostiosoite on operaattorilta, jolloin se on vaikea

Esa: jos sähköpostiosoite on puhelinoperaattorilta kuten Elisalta tms. niin silloin osoite vaihtuu jos vaihtaa operaattoria tai sähköpostista joutuu maksamaan, jotta se pysyy aktiivisena. Sähköpostin vaihtuminen on ongelma siinä, kun monessa palvelussa sähköposti on käyttäjätunnuksena eli vaihtaminen aiheuttaa paljon lisätyötä.

Esa: gmail on hyvä vaihtoehto koska se ei ole kytkeytynyt operaattoriin.

Hellevi : Microsoftin outlook, live ainakin ovat jatkuvia kun on Windows tili

Ilkka : outlook.com hotmail.com jne Microsoftin tunnusten elämisaika JOS tiliä ei käytetä on 1...2 vuotta, enkä sitä tunnusta sulkemisen jälkeen saa auki.

Gmail.com eli Google tunnus on myös automaattisesti käyttämättömänä sulkeutuva noin 2v vuoden kuluessa.

Mirja : Minulla Nordea.fi lukon takaa tulee teksti: myönnetty: nordea.com ja voimassaoloaika 26.6.2022. Onko ok?

Ilkka : On Nordean lukko oikein.

Matias : voiko wikipediaan luottaa vai onko ne huijausta

Juulia: wikipedia on yhteiskirjoitettu tietosanakirja. Moni väärä tieto korjaantuu, koska kirjoittajia on niin paljon. Toisaalta koska kuka tahansa pääsee kirjoittamaan, niin väärää tietoa saattaa olla.

Ari : Pääseekö joku ulkopuolinen katsomaan Chromesta tallennetut salasanat jos kone on auki?

Esa: salasanoja ei pääse katsomaan. mutta konetta käyttävä toinen henkilö voi mennä palveluihin sisälle, jos salasanat on tallennettu selaimen.

Ilkka : Selaimesta ei mitenkään pääse näkemään sinne tallennettua salasanaa selväkielisessä muodossa.

Hannele : Kuinka yksinkertaisesti salata sähköpostiviestit?

Ilkka : Sähköposti on salattua lähettävän laitteen ja spostin palvelintietokoneen välissä, kunhan käyttää selainta ja pitää huolen että https:// eli lukko pysyy päällä. Sähköpostin sisällön salaus on mahdollista esimerkiksi PGP pretty-good-privacy ilmaisohjelmalla. Ongelmaksi muodostuu, miten vastaanottaja saa viestin auki.

Matias : voiko google-tilin kautta tulla virus

Esa: sinänsä suoraan tilin kautta ei voi tulla. Sen sijaan voi tulla, jos avaa esimerkiksi sähköpostin liitetiedoston, jossa on virus.

Matias : onko verkkopankki turvallinen

Juulia : Verkkopankki on turvallinen jos kirjoitat itse osoitteen esim.www.op.fi tai jos osoite on tallennettu selaimeesi. Ei kannata mennä Googleen ja tehdä hakua "OP" ja valita Googlen hakutuloksista esimerkiksi mainoksia, silloin voi päätyä huijaussivustolle joka kuitenkin näyttää oikealta

Hannele : Onko aivan typerää pitää salasanat OneNoten pikamuistiinpanoissa?

Esa: valitettavasti on

Tupu : Voiko sähköpostin maatunnusta jotenkin hyödyntää huijarintiedon estämiseksi?

Esa: ei voi, koska esimerkiksi gmail.com ei kerro mistä maasta henkilö on.

Ymmärtääksemme maatunnuksen voi saada nykyisin melko helpolla, joten ei voi luottaa että .fi on Suomesta.

Juulia: sähköpostin lähettäjänimen ja osoitteen voi myös väärentää, eli kannattaa olla tarkkana kenen posteja avaa. Vasta lähdekoodin tarkistamisella saa kaivettua oikean lähettäjän, mutta lähdekoodin tarkistaminen ei ole aivan peruskauraa.

Maalaisjärjellä kyllä pärjää, jos on liian hyvää ollaakseen totta niin se yleensä on.

Eikä liitteitä ja linkkejä kannata avata ellei ole 100% varma lähettäjistä.

Merja : voitko laittaa koosteeseen sen, miten selaimien selaushistoriat tyhjätyään, ei ole ollut tarvetta omalla koneella

Juulia : Tässä Chromen selaimen käytön ohje, sisältää myös selaushistorian poiston <https://digirasti.fi/wp-content/uploads/2020/04/Digirasti-Chromen-k%C3%A4ytt%C3%B6.pdf>

majja : Miten voidaan estää mainostulva Instagramiin. Mainokset tulevat Facebookista.

Esa: Palvelu on mainosrahoitteinen, ei oikein voi estää.

raimo : Miten tietoturva, kun joutuu koneen viemään it-huoltoon?

Esa: joko pitää seistä vieressä kun huolto tehdään tai sitten pitää vain luottaa käyttämäänsä huoltoon.

sirpa : Mitä kannatta tehdä, kun vaihtaa puhelimen ja haluaa vanhasta eroon?

Ari : Androidissa pitää ensin poistaa kaikki tilit sekä mahdolliset kirjatumistunnisteet ja sen jälkeen tehdasasetuksille

Juulia: iPhonesta pitää ensin poistaa toiminto Find my iPhone, jos se on ollut kytkettynä. Vasta sitten tehdasasetukset.

Juulia : yksi vaihtoehto on Seiffi - laitteet kierrätykseen tietoturvallisesti www.seiffi.fi

Ilta : Onko Defender riittävä tsekkaamaan että koneessa ei ole vakoiluohjelmaa?

Esa: Defender on Windows-koneille riittävä.

raimo : Onko turvallista säilyttää salasanat erillisellä muistitikulla ja tulostettuna paperille, ja tikku on kiinni koneessa vain kun päivitän tietoja siihen.

Esa: muistitikku ei ole kovin turvallinen koska jos tikku joutuu vääriin käsiin niin siitä saa helposti jaettua salasana tiedot

Jussi : Mistä löytää Euroopan kuluttajakeskuksen tarkistuslistan ?

Juulia : löytyy ilmeisesti linkkinä Kodin kyberopaasta

<https://turvallisuuskomitea.fi/kodin-kyberopas-ohjeita-digitaaliseen-arkeen/>

pirjo : Google-tilin tila on aika pieni (kun Android-puhelin työntää sinne valokuvia kännykästä). Olen estänyt kuvien tallentamisen google-tilille. Onko tuosta estosta muuta haittaa....

Ilkka : 31.5.2021 asti on rajaton Google kuvat. Sen jälkeen kuvat vievät jäljellä olevaa Google Drive tilaa. Vastaa täysin Apple iCloud tilaa